MANIFESTĂRI ALE DEPENDENŢEI EMOŢIONALE ÎN FUNCŢIE DE TIPUL DE ATAŞAMENT LA TINERII IMPLICAŢI ÎN RELAŢIE DE CUPLU

Bianca MANOLII,

studentă, anul III, Facultatea Psihologie, Ştiinţe ale Educaţiei, Sociologie şi Asistenţă Socială

CZU: 159.942:316.346.32-053.6 Email:manolii.bianca12@gmail.com

Perioada tinereţii este marcată de transformări profunde, atât la nivel psihologic, cât şi social, reprezentând o etapă esenţială în procesul de formare a identităţii şi de conturare a autonomiei personale. Pe fundalul acestor transformări, tânărul încearcă să găsească un echilibru între nevoia de apartenenţă şi aspiraţia spre independenţă, între dorinţa de a fi acceptat de grup şi nevoia de autenticitate. Este o perioadă de vulnerabilitate emoţională, în care experienţele trăite în relaţiile apropiate pot influenţa profund încrederea în sine şi în ceilalţi. Din acest motiv, relaţiile afective şi interacţiunile sociale joacă un rol crucial în modelarea sănătăţii psiho-emoţionale şi a modului în care individul îşi va construi relaţiile viitoare.

Relevanţa cercetării rezidă în faptul că ataşamentul reprezintă un principiu universal, esenţial pentru interacţiunile din natură. Fiinţele care coexistă dezvoltă legături de ataşament ce modelează în mod direct comportamentele şi reacţiile lor, influenţând profund dinamica relaţiilor interpersonale şi modul de manifestare a acestora.

Cercetarea privind manifestarea dependenţei emoţonale în funcţie de tipul de ataşament la tineri se fundamentează pe o serie de teorii psihologice contemporane care explică natura relaţiilor interpersonale şi formarea tiparelor afective disfuncţionale în cadrul acestora. Fundamentul teoretic de bază al acestei cercetări îl constituie teoria ataşamentului (J. Bowlby, M. Ainsworth), care reprezintă punctul de plecare esenţial în înţelegerea dinamicii relaţiilor interumane şi a modului în care acestea influenţează dezvoltarea emoţională şi stabilirea legăturilor afective.

Studiile de specialitate au evidenţiat că stilurile de ataşament formate în copilărie influenţează în mod semnificativ modul în care individul stabileşte, menţine şi trăieşte relaţiile în perioada maturităţii timpurii [1; 3; 5; 6]. De asemenea, aceste stiluri exercită un impact profund asupra modului de exprimare, reglare şi interpretare a emoţiilor.

Problema cercetăriiconstituie identificarea dependenţei emoţionale în funcţie de tipul de ataşament dezvoltat la tinerii aflaţi într-o relaţie de cuplu.

Bowlby (1973) a susţinut că anxietatea tânărului îşi are rădăcinile în experienţele din copilărie care îl fac pe copil să se simtă nesigur cu privire la disponibilitatea unei figuri de protecţie în momente de necaz, astfel, conflictul vine ca o provocare esenţială

a individului în a-și dezvolta abilitățile necesare construirii unor relații reziliente. Studierea lor în raport cu tipul de atașament oferă o perspectivă valoroasă asupra modului în care tinerii navighează dinamica relațiilor interpersonale [2].

Capacitatea unui om de a stabili legături și nevoia sa fundamentală de fuziune conduc spre un comportament de atașare corespunzător. Comportamentul de atașare a omului stimulează afecțiunea reciprocă dintre doi oameni și o conservă. Noțiunea complementară la nevoia de atașament a unui copil este capacitatea de atașare din partea părinților, atașamentul de mamă fiind forma fundamentală, premisa de a crește și a se dezvola în comunități ulterioare mai mari [7, p. 49].

Tipul fundamental de activitate a tânărului este caracterizată de o implicare activă și angajare în viața socială, cu scopul de a contribui la dobândirea unor valori materiale și spirituale. În această perioadă, tânărul se străduiește să-și stabilească independența, atât în plan personal, cât și în ceea ce privește relațiile interpersonale.Dependența emoțională nu este doar un fenomen individual, ci și unul social, reflectând modul în care mediul familial, modelele de atașament din copilărie, contextul educațional și presiunile culturale influențează capacitatea tinerilor de a construi relații sănătoase.

Scopul principal al prezentei cercetări constă în realizarea unei analize teoretico-empirice a conceptului de dependență emoțională, precum și în investigarea relației dintre stilul de atașament și manifestările dependenței emoționale la tinerii implicați în relații de cuplu. În acest demers, ne-am propus să testăm două ipoteze de lucru care vizează corelațiile semnificative dintre variabilele studiate, în contextul relațiilor romantice.

Astfel, ne-am propus analiza și identificarea unor:

– diferențe de manifestare a dependenței emoționale în funcție de tipul de atașament la tinerii aflați într-o relație de cuplu.
– diferențe de manifestare a dependenței emoționale în funcție de sexul subiecților implicați în cercetare.

Rezultatele statistice obținute indică existența unor diferențe semnificative între grupuri, în funcție de stilul de atașament raportat. Mai precis, stilul de atașament anxios se distinge printr-un nivel semnificativ mai ridicat al dependenței emoționale comparativ cu celelalte două stiluri — securizant și evitant.

Rezultatele statistice obținute evidențiază existența unor variații semnificative în manifestarea dependenței emoționale între bărbați și femei, în cadrul fiecărui stil de atașament, astfel se remarcă o diferență semnificativă între mediile dependenței emoționale în cazul stilului de atașament evitant, media înregistrată de participanții de gen masculin fiind considerabil mai ridicată decât cea a participantelor de gen feminin.

În concluzie, putem afirma că tinerii cu stil de atașament anxios prezintă un nivel semnificativ mai ridicat al dependenței emoționale, comparativ cu cei care manifestă un atașament securizant sau evitant. Aceste constatări sunt în concordanță cu afirmațiile lui Mikulincer și Shaver care descriu persoanele cu atașament anxios ca fiind caracterizate de hipersensibilitate la semnalele de respingere, teamă accentuată

de abandon și o nevoie constantă de reasigurare emoțională din partea partenerului. În opoziție, stilurile de atașament evitant și securizant sunt asociate cu o mai mare autonomie emoțională și o capacitate mai echilibrată de gestionare a intimității și a distanței relaționale [4].

Referințe:

1. AINSWORTH M., Object relations, dependency and attachmen: A theoretical review of the infant mother relationschp. Child Development, 969-1025, 1969.
2. BOWLBY J., Attachment and loss. Vol. 2: Separation: anxiety and anger. New York, NY: Basic Books, 1973.
3. GROZA A., Atașamentul: repere teoretice și aplicații psihoterapeutice. Monografie, 2021, ISBN 978-9975-46-566-3.
4. MIKULINCER M., SHAVER P., Attachment in adulthood. Structure, Dynamics and Change. New York: Cataloging-in-Publication, 2007.
5. STAHL S., Teama de atașament. Ghid pentru cunoașterea de sine și vindecare. București: Editura Litera, 2023, 319 p. ISBN 978-606-33-9944-2
6. TURLIUC M.N., HERB S. Atașament romantic și satisfacție față de relație: rolul mediator al conectării emoționale. In: Revista de psihologie, 61(3), 2015, pp. 187-202. ISSN: 2344-4665, ISSN-L: 0034-8759.
7. RUPPERT F., Traumă, atașament, constelații familiale. Psihoterapia traumei, București: Editura Trei, 2012, ISBN 978-973-707-568-0

Recomandat
***Ana TARNOVSCHI,** dr., conf. univ.*